

Selgitused TAT õigusakti eelnõu koostamise, kooskõlastamise, kinnitamise ja muutmise kohta

- TAT õigusakti eelnõu väljatöötamisel ja vormistamisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse relement“ (edaspidi *relement*) §-dest 6-8, ÜM-i 2. ja 8. peatükist ja teistest õigusaktidest, juhenditest ja SiM töökorraldust reguleerivatest õigusaktidest.
- ÜSS2021_2027 § 10 kohaselt võib valdkonna eest vastutav minister kehtestada TAT õigusakt kas määruse, käskkirja või halduslepinguga.
- TAT õigusakti väljatöötamiseks moodustatakse ministri käskkirjaga töörühma, kuhu kuuluvad eelnõuga puutumust omavad SiM-i osakonnad, SiM valitsemisala asutuste esindajad, teised ministeeriumid ja vajadusel muud osapooled.
- TAT õigusakti vorm, ehk määrus, käskkiri või haldusleping, sõltub sellest, kellele toetatavad tegevused on suunatud.
- Käskkiri on haldusorgani poolt haldusülesannete täitmisel avalik-õiguslikus suhtes üksikjuhtumi reguleerimiseks antud haldusakt. Seega valitakse käskkirjaline rakendusskeem olukordades, kus TAT õigusakti kehtestamise hetkel on teada, kes konkreetse TAT eesmärkide saavutamiseks tegevusi ellu viib. Samuti on käskkirja kehtestamisel võimalik otsustada, milliseid tegevusi hakatakse tulemuste saavutamiseks tegema. Vaatamata sellele, et TAT käskkirjaga toetuse andmisel on elluviija(d) teada, kehtib sellisel toetuse andmisel ÜSM-i artiklist 73 tulenev läbipaistvuse nõue. Seetõttu tuleb TAT käskkirjas või selle seletuskirjas elluviija valikut põhjendada.
- TAT õigusakti eelnõu peab olema kooskõlas horisontaalsete eeltingimuste, rakenduskava ja rahastamiskavaga, samuti „Siseturvalisuse arengukavaga 2020-2030“¹ ja AMIFI puhul ka „Sidusa Eesti arengukavaga 2021-2030“². Vastavad viited ja seosed tuleb välja tuua TAT õigusakti eelnõu seletuskirjas.
- TAT õigusakti eelnõus sätestatakse elluviijale tähtaeg projekti kirjelduse, tegevuskava ja eelarve esitamiseks.
- TAT õigusakti seletuskirjas kirjeldatakse mh:
 - viited ja seosed horisontaalsete eeltingimuste täitmisele ja kuidas toetuse saaja/elluviija peab neid tegevuste elluviimisel arvestama ja toetavaid tegevusi planeerima;
 - kuidas TAT-iga hõlmatud tegevused vastavad seirekomisjoni kinnitatud valikukriteeriumidele;
 - riigiabi analüüsi³ tulemusi (kas tegu on riigiabi või vähese tähtsusega abiga);
 - topeltrahastamise riski võimalusi, sh kaardistatakse võimalikud kattuvused ja nende olemasolul määratletakse piisavad maandustegevused. ÜSM preambuli

¹ „Siseturvalisuse arengukava 2020-2030“ koostamisse olid kaasatud huvigrupid nii avalikust, era- kui ka kolmandast sektorist ning lähtuti kaasamise heast tavast. <https://www.siseministeerium.ee/stak2030>

² „Sidusa Eesti arengukava 2021-2030“ koostamisse olid kaasatud huvigrupid nii avalikust, era- kui ka kolmandast sektorist ning lähtuti kaasamise heast tavast. <https://www.siseministeerium.ee/sidest>

³ Juhend analüüsi läbiviimiseks kättesaadav: <https://meie.sim.sise/wiki/13542447/oigus/riigiabi-ja-vahe-se-tahtsusega-abi>

- punktide 48 ja 49 ning artikli 58 kohaselt on lubatud sama tegevuse rahastamiseks kombineerida rahastusallikaid. Siseturvalisupoliitka fondidest abikõlblikud tegevused on üldjuhul spetsiifilised, kuid mõnel juhul võib sarnast tegevust rahastada ka nt struktuurivahenditest. Võimalike kattuvuste hindamiseks vaatab VVO koordinaator üle eelkõige struktuurivahendite meetmete nimekirja ja toetuse saaja kodulehel oleva info saadavate toetuste osas (nt Politsei- ja Piirivalveamet: <https://www.politsei.ee/et/juhend/rahvusvaheline-koostoeoe/valisrahastajate-toetatud-ppa-projektid>; Päästeamet: <https://www.rescue.ee/et/projektid>; Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus: <https://www.smit.ee/#el-projektid>) ning märgib TAT eelnõu seletuskirja tuvastatud potentsiaalsed kattuvused või nende puudumise. Nõuet, et sama kulu ei ole rahastatud mitmest allikast, kontrollib VVO kontrollija SFOSi riskkontrolli funktsiooni kasutades, siis kui elluviija/toetuse saaja on esitanud taotluse kulu hüvitamiseks;
- mõjusid isikuandmete töötlemisele, kui eelnõu toob kaasa isikuandmete töötlemise või muudetakse isikuandmete senist töötlemist;
 - kuidas tagatakse, et rahastamiseks valitud tegevused esindavad toetuse summa, ellu viidavate tegevuste ja eesmärkide saavutamise parimat suhet.
- TAT õigusakti seletuskirja koostamisel saab horisontaalsete põhimõtete rakendamise kohta abi küsida nende teemade eest vastutavatel ministeeriumitelt:
 - sooline võrdõiguslikkus, võrdsed võimalused, ligipääsetavus – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;
 - keskkond, kliima, kliimakindlus ja „Ei kahjusta oluliselt“ – Kliimaministeerium;
 - regionaalareng – Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.
 - „Eesti 2035“ strateegias sätestatud regionaalarengu eesmärgi rakendamise kohta saab abi küsida Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonnast.
 - Taotleja peab taotluse esitamisel ja elluviija TAT-is nõutud projekti kirjelduse esitamisega kinnitama, et tegutseb projekti ellu viimisel heas usus ja kooskõlas põhiseaduses, EL põhiõiguste hartas ja ÜRO Puuetega inimeste õiguste konventsioonis sätestatuga.
 - Kliimakindluse tagamise nõue tuleneb ÜSM-i artiklist 73, mis kohustab KA-d tegevuste valimisel tagama selliste taristuinvesteeringute kliimakindluse, mille eeldatav kestvus on vähemalt viis aastat. Seega kohaldub kliimakindluse tagamise kohustus vaid taristuinvesteeringutele. Kliimakindlust ei ole võimalik hinnata rakenduskava ega erieesmärgi tasandil. Kliimakindluse tagamise meetmeid selgitatakse TAT õigusakti eelnõu seletuskirjas või sätestatakse see TAT õigusaktis taotleja/toetuse saaja /elluviija kohustusena.
 - EK-le iga-aastase tulemusaruande esitamisel tuleb tagada, et rakenduskava elluviimise ja tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal. Selleks kehtestatakse toetuse saajale/elluviijale TAT õigusaktis proportsionaalsed aruandlusnõuded.
 - Kui TAT õigusakti jõustumine toob kaasa isikuandmete töötlemise või töötlemise muutumise, tuleb seda seletuskirjas selgitada.⁴
 - TAT õigusaktiga võib kehtestada ÜSM artikli 50 lõike 1 kohased erinõuded avalikkusele teabe esitamiseks fondidest saadava toetuse kohta, kui see on õigustatud julgeoleku ja avaliku korraga seotud põhjustel kooskõlas artikli 69 lõikega 5.
 - Enne TAT õigusakti eelnõu EIS-is puutumust omavatele ministeeriumitele kooskõlastamiseks esitamist:
 - kooskõlastab töörühma juht eelnõu töörühma liikmetega;

⁴ Isikuandmete töötlemise toimingute ülevaade on kättesaadav: <https://wiki.smit.sise/pages/viewpage.action?pageId=103742687>

- juhul, kui eelnõul on puutumus horisontaalsete põhimõtetega, eelkooskõlastatakse eelnõu vastava ministeeriumiga;
- vajadusel tutvustatakse eelnõud ministrile, ministri nõunikule, kantslerile, valdkonna eest vastutavale asekanclerile ja teabevahetusametnikule.
- TAT-i muutmise eelnõud ei pea kooskõlastama töörühma liikmetega ega eelkooskõlastama horisontaalsete põhimõtete eest vastutavate ministeeriumidega.
- Kui toetuse saaja on kavandanud tegevuste rakendamisse kaasata kolmanda riigi⁵ avalik-õigusliku juriidilise isiku, konsulteerib VVO enne TAT õigusakti kehtestamist või enne taotluse rahuldamise otsuse kinnitamist Euroopa Komisjoniga eesmärgiga maandada topeltrahastamise⁶ riski. Planeeritava tegevusega seotud vajalik teave ja järelepärimine edastatakse EK-le e-kirjaga või SFC2021 kaudu. E-kirjavahetus registreeritakse DHS-is.
- TAT määruse eelnõus sätestatakse ÜM § 41 ja 50 toodud nõuded.
- TAT käskkirja eelnõus sätestatakse volitusnorm, et elluviija esitatavate andmete alusel sisestab KA projekti SFOS-i.
- TAT õigusakt ja selle alusel rahastatud tegevus/projekt tugineb rahastamiskavas omistatud vähemalt ühele sekkumise liigile.
- TAT muudatuse tegemisel järgib VVO koordinaator SiM terviktekstide koostamise ja avaldamise juhendit.

⁵ Kolmas riik on muu riik kui Euroopa Liidu liikmesriik.

⁶ Topeltrahastamise all peetakse silmas sellise kulu hüvitamist, millele on toetust eraldatud teise EL fondi toetusmeetmest vm välisabi vahenditest.